

TÝL ČSLA

v koalici států Varšavské smlouvy

V socialistických státech jsou vztahy mezi strategií a ekonomikou v mnohém určeny společenským vlastnictvím výrobních prostředků, principem plánovitého rozvoje národního hospodářství a vedoucí úlohou komunistické strany. Tyto základní principy socialistické ekonomiky umožňují soustředit úsilí k dosažení celostátních a koaličních cílů. Socialistické státy mají vhodné podmínky pro hospodářskou organizaci společnosti a to má vliv na jejich obranyschopnost.

V době míru jde v rámci koalice států Varšavské smlouvy o to, spojit úsilí mírového rozvoje ekonomiky s potřebou zabezpečení obranyschopnosti koalice. Vlastní řešení tohoto problému v míru musí probíhat i na úrovni RVHP, v jejímž rámci se řeší složitý proces ekonomické integrace socialistických států. Nová smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSSR a SSSR v čl. 2 toto úsilí plně vyjadřuje.

Ekonomickou integraci ztěžují různé ekonomické úrovně států RVHP. Je však prospěšná jak rozvoji výrobních sil, tak i obranyschopnosti koalice států Varšavské smlouvy.

Obranný systém evropských socialistických zemí je koaliční a opírá se o vojenský potenciál SSSR, zvláště o jeho jadernou sílu. Svůj význam však mají i vojenské potenciály všech států koalice, neboť jejich souhrn tvoří mohutný vojenský potenciál celé koalice států Varšavské smlouvy.

Velkou předností naší koalice je, že má hluboký, všemi strategickými surovinami obdařený, kompaktní týl. Na druhé straně je prospěšné uvést, že týl koalice NATO rozděluje Atlantický oceán na dvě části. Překonávání oceánu při přísunu ma-

teriálních prostředků v podmínkách raketové jaderné války (při možnostech vyřazení nakládacích a vykládacích přístavů a letišť) na Evropské válčiště je vážnou nevýhodou logistiky koalice NATO.

Rozloha prostoru hlubokého týlu koalice států Varšavské smlouvy a jeho kompaktnost umožňuje vhodně rozmístit všechny materiální prostředky k úspěšnému vedení války. Přírodní bohatství tohoto prostoru prakticky znemožňuje hospodářskou blokádu. Soudobá raketová jaderná válka sice stírá rozdíl mezi frontou a zápolím, ale průmyslový nebo jiný důležitý objekt může být zasažen při každém zeměpisném rozmístění. Přesto však význam a prospěšnost hlubokého a kompaktního týlového prostoru tím neklesá. Roste význam dopravy a její přípravy pro válku, a to opět v rámci celé koalice, protože hluboký týl stojí za celou koalici států Varšavské smlouvy. Zvlášť důležitou úlohu v dopravě v rámci koalice hraje železnice, neboť po ní bude proudit materiál z hlubokého týlu a z týlu teritoria jednotlivých členských států koalice na válčiště.

Automobilní doprava bude mít rozhodující význam pro dopravu materiálu přímo na válčiště.

Potrubní doprava pohonných hmot, v kombinaci stále produktovody a linky polního potrubí, zahrnuje jak oblast teritoria, tak i válčiště. Z toho je zřejmé, že z hlediska koalice je třeba usilovat především o koordinované řešení železniční a potrubní dopravy, popřípadě i vzdušné dopravy. Automobilní doprava je více méně řešitelná v rámci národních ekonomik členských států koalice.

Sebedokonalejší příprava ozbrojených sil by nebyla nic platná, kdyby nebylo již v míru zorganizováno a všestranně připra-

veno materiální a technické zabezpečení k vedení operací. Charakter počátečního období války dnes vyžaduje, aby materiální prostředky, které jsou nutné k vedení prvních operací, byly v míru předem připraveny a vhodně umístěny vzhledem k požadavkům ochrany proti ZHN. Kromě toho musí být hluboko uvnitř země vytvořeny zásoby materiálu k nahrazení válečných ztrát. Objem připravených zásob v míru je určen nutností plynule zásobovat ozbrojené síly do doby, než zmobilizovaný průmysl rozvine výrobu podle válečného programu. Maršál Sokolovský v díle „Vojenská strategie“ k tomuto problému uvádí, že podle zkušeností z poslední války bylo k tomu třeba asi 3 měsíců, u průmyslových podniků, které evakovaly, 6—9 měsíců. Přitom je třeba uvážít, že jde o ohromné objemy materiálu. Např. v poslední válce spotřebovala sovětská armáda přes 13 miliónů tun munice. Dnes se počítá s daleko vyšší průměrnou denní spotřebou materiálu. V soudobé válce je dále třeba počítat s tím, že bude docházet i ke značnému ničení v míru připravených zásob.

Soudobá válka by v materiálně technickém zabezpečení vojsk zcela určitě přinesla potřebu a nutnost vzájemné pomoci v rámci koalice. Rozhodující roli by v tom hrála pomoc Sovětského svazu, který v těchto úkolech nese hlavní tíhu. Z těchto důvodů je nutné usilovat o maximální unifikaci techniky a materiálu a o přípravu všech opatření ke snadné vzájemné použitelnosti materiálu. Mám zde zejména na mysli standardizaci materiálu, včetně jeho jednotného označování. Některá opatření byla již uskutečněna a přezkoušena. Myslím však, že je nutné dále důsledně pokračovat v těchto opatřeních.

Je třeba vzít v úvahu i to, že v soudobých operacích bude často docházet ke změnám v podřízenosti vševojskových svazů a svazků v rámci spojeneckých vojsk. Tyto změny budou často spojeny s přebíráním a předáváním svazů a svazků do týlového zabezpečení. Ke změnám bude zpravidla docházet při rozvíjení vojsk v operaci počátečního období války, při zasazování druhého sledu nebo vševojskové zálohy do sražení, při dokončování operace vševojskového svazu nebo vyššího svazu, při přechodu vševojskového svazu do obrany a při obklíčování a ničení nepřítelů.

Při řešení tohoto problému se musí současně přihlížet k neúplné unifikaci techniky a materiálu a ke zvláštnostem možnosti vzájemného použití vojenského materiálu. Neunifikovaný materiál se vyskytuje ve všech třídách a spadá převáž-

ně do materiálu nepravidelné denní spotřeby, např. náhradní díly pro techniku, některé druhy chemického a zdravotnického materiálu, výstrojní materiál. Rozhodující však je, že náš vyšší svaz nebo svaz je schopen takřka úplně kryt spotřebu podřízeného spojeneckého svazu, nebo svazku materiálem pravidelné denní spotřeby, t.j. municí, PHM a proviantem. Obdobně tomu samozřejmě je u spojeneckého vyššího svazu nebo svazku. Přesto však je nutné dále sledovat možnosti vyššího stupně unifikace techniky a materiálu v rámci koalice Varšavské smlouvy.

Rovněž vzájemné použití některých materiálních prostředků má své zvláštnosti. Např. pomocné provozní hmoty a oleje pro motorovou techniku mají rozdílné provozní vlastnosti a různé možnosti upotřebení a mají rozličné označení. Zatím je tento problém řešen různými pomůckami. Lepší však by bylo usilovat v rámci koalice o standardizaci a jednotné označování tohoto vojenského materiálu.

Do problému vzájemného použití materiálu PHM patří i rozdílnost motorové techniky. ČSLA je převážně vybavena vznětovými motory. Sovětská armáda má hlavně zážehové motory. To se v zásobování projevuje v rozdílném poměru nafty a benzínu. Tomuto poměru odpovídá i složení zásob a tím vznikají problémy v zásobování PHM při změnách v podřízenosti.

U proviantního zásobování je problém ve vzájemném použití proviantu, a to vzhledem k odlišnému složení norem stravních dávek. Velké rozdíly jsou i v kulině. Tyto zvláštnosti nejsou zanedbatelné, neboť jde o zvyklosti vojáků, jejichž respektování má svůj význam. Problémy jsou u vzájemného použití zdravotnického, veterinárního a výstrojního materiálu. Zvláštnosti a možnosti vzájemného využití vojenského materiálu v rámci ozbrojených sil koalice je nutné řešit standardizací a zejména jednotným označováním materiálu v rámci celé koalice.

Spojenecká cvičení přinesla mnoho prospěšného k řešení těchto problémů. Přesto si však myslím, že prohloubení styků týlových funkcí o zbrojených sil koalice Varšavské smlouvy je nanejvýš nutné. Mám přitom na mysli styk formou zkušeností a studijních cest, a to i učitelů a posluchačů VAAZ, zejména u týlu sovětské armády. K realizaci tohoto návrhu jsou nyní při pobytu vojsk sovětské armády na našem území zvlášť výhodné podmínky.

Metodu převzetí a předání do týlového zabezpečení stanoví příslušné směrnice NGS a náčelníka Hlavního týlu; byla i přezkoušena na cvičeních a vcelku se osvěd-

čila. Další úsilí je však nutné zaměřit i na typizaci týlové dokumentace, zejména materiálních hlášení v rámci celé koalice.

ČSLA je v prvním sledu koalice států Varšavské smlouvy. Tato naše funkce v koalici je určena geografickým položením našeho státu. Tato skutečnost klade na týl ČSLA mimořádně složité úkoly, neboť úkoly týlu polního sledu velení se prolínají s úkoly týlu teritoria, a to jak v obsahu úkolů, tak i v prostoru, kde se realizuje.

V těchto složitých podmínkách musí týl ČSLA zabezpečit pohyb spojeneckých vojsk, zejména sovětské armády, přes naše území na válčiště, a to buď podle předem připravených dohod nebo operativně. Úspěšné splnění těchto úkolů především vyžaduje jednotnost principů výstavby orgánů týlu, jednotnou teorii týlového zabezpečení v koalici a zejména jednotné principy ve velení týlu.

Zavedení nových moderních zbraní do výzbroje je vysoká technizace armád způsobuje, že soudobé operace nabývají nebývalého rozmachu. Přípravu a vedení ozbrojeného zápasu již nemůžeme řídit tradičními způsoby a metodami. Totéž platí v plném rozsahu při řízení týlového zabezpečení. Je tomu tak zejména z toho důvodu, že disproporce mezi potřebami týlového

zabezpečení vojsk a možnostmi týlu jsou větší, složitější a náročnější, což se projevuje zejména v zásobování a ve zdravotnickém zabezpečení. Máme-li dosáhnout potřebné úrovně řízení v oblasti týlového zabezpečení, musíme přistoupit k jeho postupnému kvalitativnímu přetváření. Cílem tohoto přetváření je vybudovat pomocí moderních prostředků velení integrovaný automatizovaný systém velení v týlu ČSLA. Tento záměr, zejména polní automatizovaný systém velení týlu, však přesahuje rámec ČSLA a je nutné jej řešit v rámci koalice států Varšavské smlouvy. Týl ČSLA musí být organizován, budován a modernizován podle jednotných principů celé koalice států Varšavské smlouvy a s plným přihlédnutím k vedoucí roli sovětské armády a jejího týlu v koalici.

Hlavním důvodem k tomu je nesporný fakt, že válka v Evropě by byla třídním střetnutím socialismu s kapitalismem a měla by zcela určitě koaliční ráz. Hlavní roli v koalici států Varšavské smlouvy by hrál Sovětský svaz a jeho armáda. K úspěchu koalice socialistických států je nutná jednotná koaliční doktrína, stojící na základních principech sovětské vojenské doktríny, a centralizace velení v rámci celé koalice. To se v plné míře týká i týlu ČSLA.



Odzbrojení je ideálem socialismu. V socialistické společnosti nebude válek, a odzbrojení se tedy uskuteční. Není však socialistou ten, kdo očekává, že se socialismus uskuteční bez sociální revoluce a diktatury proletariátu. Diktatura je státní moc, opírající se bezprostředně o násilí. Ve XX. století — jako vůbec v epoše civilizace — neznamená násilí pěst ani hůl, nýbrž vojsko. Dát do programu „odzbrojení“ znamená totéž jako říkat, že jsme vůbec proti použití zbraní. V tom také není ani špetky marxismu, právě tak, jako kdybychom řekli: jsme proti použití násilí!